

hovedet sjældent, at man kan enes her i Danmark om vigtige Ting. Men det er dog muligt, at man kan levere et Arbejde fra sig, der kan faa Betydning paa samme Maade, som det kirkelige Udvalg, der heller ikke var enigt, eller den store Skolekommission, der ogsaa langt fra var enig, har leveret et Arbejde, som den danske Rigsdag kan bygge videre paa. Det forekommer mig dog, at der er noget dèr, som taler for, at det kan gaa paa lignende Maade med dette kirkelige Udvalg, selv om man maa forudse, at der ikke kommer nogen fælles Indstilling fra det.

Og saa vil jeg føje til, at det er jo dog saaledes, som det ogsaa blev sagt af den socialdemokratiske Ordfører, at man i den danske Rigsdag staar fuldstændig frit. Skulde der være noget, som man fra det ene eller andet politiske Partis Side finder, man ikke kan fremme, hvem forhindrer dem saa i at stille sig saaledes, som de mener er rigtigst, og som de maaske ogsaa mener er rigtigst overfor Kirken? Men jeg ved meget vel — det bliver sagt Mand og Mand imellem —, at det, som er det store Skræmmebillede for den danske Rigsdag og altid har været det, er, at det betyder Kirkeforfatningen, og saa saare man nævner Ordet Kirkeforfatning, saa ryster og bæver man i mange Kredse, man kalder det Hierarki, og det maa ikke finde Sted.

Bagved dette ligger der ganske simpelt hos en stor Mængde Medlemmer: Nej, lad os dog endelig med Statstvæng, her inde fra Lovgivningsmagten, herske over en aandelig Institution som den danske Folkekirke. Men det er efter min Mening ganske taabeligt at tale om Hierarki. Naturligvis, hvis Kirken adskilles fra Staten og faar Selvstændighed paa disse Omraader, saa maa der i alt Fald af og til sammentræde en Myndighed for den danske Folkekirke, der maa tage Bestemmelse om den Slags Ting. Men hvorledes vil den blive sammensat? Selvfølgelig, saaledes som den danske Folkekirke er — og vi ved jo alle, hvordan den er —, med de forskellige Retninger. Der vil ikke være Tale om, at nogen enkelt Retning vil kunne blive sat til Side eller knust. Hver vil bringe sit Bidrag til Løsningen af Spørgsmaalene, ganske i Overensstemmelse med den Udredelse, de har i Menigheden.

Det er ganske særlig fra grundtvigsk

Side, man altid har talt om Ki keforfatningen som et Skræmmebillede, om Hierarkiet. Men man kan jo fra den Side ganske simpelt regne ud, hvordan Forholdet var ved det sidste Bispevalg; enhver ved jo, hvorledes det forholder sig. Er der da Tale om, at nogen vil kunne, om jeg saa maa sige, knuse denne Retning eller holde den nede? Desuden, det kan jeg forsikre for mit Vedkommende og for den kirkelige Retning, jeg repræsenterer, vi ønsker ikke Bispevælde eller Hierarki eller noget saadant. Vi ønsker netop, at det skal være Menighedens Medlemmer — det vil sige dem, der virkelig aandelig talt har Interesse i Menigheden —, som kommer til at styre Kirkens Forhold.

Det forekommer mig, at denne Ængstelse for, hvad der kan komme ud af Udvalget, er ganske hen i det blaa, og jeg vil navnlig rette en varm Opfordring til Medlemmerne af Venstre, som har været med til at fremme J. C. Christensens Love, og som efter min Mening derved paa en vægtig Maade har sagt A: de kan ikke, hvis de vil staa paa samme Linie, sige nej til Forhandlingen om dette, som i Virkeligheden er en Videreførelse af J. C. Christensens Love.

Det er blevet indrømmet ogsaa fra socialdemokratiske Side, saaledes meget stærkt i den Leder, der stod i „Social-Demokraten“ den Dag, da Lovforslaget blev fremlagt, at med J. C. Christensens Kirke-love er en bestemt Retnings Krav indenfor den danske Folkekirke lagt til Side, nemlig Tanken om den borgerlige Indretning. Der bruges ikke det Udtryk, der tales om den grundtvigske Opfattelse af Frihedskravene, der ikke vil nøjes med at gaa videre ad de Frihedsveje, som vi har søgt at føre den danske Kirke frem ad lige siden Grundlovens Givelse, men som vil bringe et Element ind, som maa opløse, maa splitte den danske Kirke, nemlig Tanken om det, man kalder Præstefrihed. Det er ved J. C. Christensens Kirkelove skrinlagt, det kan ikke fornyes. Venstre maa, hvis det fortryder, at det har ført disse Love frem, sprænge dem væk. Men at sige: Vi gaar ikke videre, det forstaar jeg ikke, og jeg er ganske overbevist om, at det vil vække en meget beklagelig Opsigt rundt om i Landet i kirkelige Kredse, hvis man faar en Forstaaelse af, at Venstre vil tage en saadan Stilling paa et Tidspunkt, som i den Grad maa siges at være det psykologiske